

[Lange.]

vil jeg gerne sige, at der er mange andre Grunde til, at der ydes Laan, end Hensynet til den Ejendoms Værdi, som Laantageren besidder. Den højterede Minister pegede selv paa, at en Fremgang for Debitor kunde skyldes hans Dygtighed, hans Flid og Spar-sommelighed. Men dette kan ogsaa være Aarsagen til, at han har faaet Laanet. Derfor mener jeg, at det ikke alene er til Skade for Kreditor, men at det ogsaa i det lange Løb i høj Grad vil være til Skade for Laantageren, hvis man indfører dette Princip, hvis man indfører denne økonomiske Moral her i Landet, at den Tillid, man yder Debitor, fordi man anser ham for en dygtig og hæderlig Mand, skal vise sig ikke at have noget Grundlag, fordi man fra Lovgivnings-magtens Side erklærer: Dette har ingen Betydning, den Mands Ejendom er ikke støget i Pris, og han er ikke forpligtet til at betale det Laan, han har optaget, skønt han i Øjeblikket vil være i Stand dertil. Og saaledes vil Gennemførelsen af disse Lovbestemmelser kunne forme sig i Virkeligheden.

Indenrigsministeren (Dahlggaard): Den ærede konservative Ordfører (Lange) talte nu igen om Begrebet Beskatning i Forbindelse med Rentenedsættelsen og fremførte den Begrundelse for at betegne den som Skat, at det var en Rentenedsættelse ud over den naturlige Bevægelse paa Rentemarkedet. Her dukker op igen i det ærede Medlems Mund — som for øvrigt ofte tidligere i det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds' (Stein) Mund — dette mystiske Begreb: den naturlige Bevægelse paa Rentemarkedet. Jeg maa gentage, hvad jeg tidligere har sagt, at dette mystiske Begreb: den naturlige Bevægelse paa Rentemarkedet, eksisterer ikke mere i den Forstand, hvori det ærede Medlem taler derom. Bevægelsen paa Rentemarkedet har længe været, men er i særlig Grad under de Vilkaar, hvorunder vi nu lever, afhængig af Staternes Pengepolitik, Staternes og den enkelte Stats Pengepolitik, der bør tilrettelægges under Hensyn til Erhvervslivets Vilkaar. Det samme gælder den Rentenedsættelse, der er Tale om her. Det er en Rentenedsættelse, der fremkommer som et Led i den danske Stats Politik under Hensyn til de samlede Erhvervs Vilkaar, ogsaa de samlede Vilkaar med Henblik paa Kapitalens Sikkerhed her i Landet.

Jeg skal dernæst, i Anledning af, at den ærede Ordfører havde følt sig, forstaar jeg, desorienteret af mine Udtalelser om Laangivningen fra den Kreditforening, det

ærede Medlem er knyttet til, udtale, at naar det ærede Medlem spørger, om jeg mener, at bl. a. denne Forening giver for høje Laan, saa maa jeg svare, at Begrebet for høje Laan dækker over forskellige Ting. Man kan tale om for høje Laan i Relation til Sikkerheden, og i den Henseende tør jeg ikke rette nogen som helst Bebrejdelse. Men i den Forbindelse, jeg talte om det, var det set ud fra samfundsmæssige Synspunkter og ud fra den Indvirkning, som denne Laangivning har paa Pengemarkedet i Øjeblikket. Og spørger det ærede Medlem mig i saa Henseende, vil jeg svare: Ja, jeg tror, denne Kreditforening ogsaa yder Laan her i København, som er for høje samfundsmæssigt set, og at det virker skadeligt pengemæssigt set, det nærer jeg ikke Tvivl om. Jeg skal gerne tilspidse denne Udtalelse saadan, at jeg advarer Kreditforeningerne, som giver Laan, først og fremmest her i København, i gamle Ejendomme, imod i disse Tider at give højere Laan end højest nødvendigt. Thi det har en dobbeltsidig skadelig Virkning i Øjeblikket, dels medvirkende til en Ophobning af Obligationsmateriale paa Markedet, der vil virke skadeligt ind paa Konverteringspolitikken, dels fordi det kommer paa et Tidspunkt, hvor der er Tale om, at Huslejeloven skal ophøre, idet det er ganske givet, at en almindelig Mobilisering af de Værdier, der opstaar, ved at Huslejen stiger, en Mobilisering af disse Værdier i Omsætning af og øget Laangivning i gamle Ejendomme, er overordentlig betænkelig.

Det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at jeg tilhørte Kredse, som tidligere i høj Grad havde animeret til Laangivning. Det maa jeg bestemt protestere imod. Jeg hører til Kredse, som i Tide har advaret mod den Pantsætning af Landets Jord, der er sket gennem Kreditforeningerne i de opadgaende Tider. Jeg maa dog maaske her tage et Forbehold, netop med Henblik paa Laangivningen i København, idet der har været et Tidspunkt, hvor jeg har haft den Opfattelse, at de Kreditforeninger, som er særlig laangivende i københavnske Ejendomme, fortrinsvis har givet høje Laan i de gamle Ejendomme, men i højere Grad har holdt igen over for de nye Ejendomme. Det staar i Forbindelse med, at hvis meget grundejerprægede Synspunkter er afgørende i Kreditforeningens Ledelse, medfører det led, at man er interesseret i at give store Laan i de gamle Ejendomme, men derimod at give meget moderate Laan i de nye Ejendomme, for at disse skal være saa lidt konkurrencedygtige over for de gamle Ejendomme som muligt. Dette Synspunkt har